

Y Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Adroddiad i'r Cynulliad 2006 - 2007

1. Cyflwyniad

1.1 Mae Rheol Sefydlog 9.9 yn ei gwneud yn ofynnol i bwyllgorau pwnc gyflwyno adroddiad gerbron y Cynulliad am hynt eu rhaglenni gwaith. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin â'r cyfnod o 1 Mai 2006 i 31 Mawrth 2007.

2. Aelodaeth

Brian Gibbons (Gweinidog)
John Griffiths
Helen Mary Jones
Jonathan Morgan
Lynne Neagle
Jenny Randerson
Karen Sinclair
Rhodri Glyn Thomas (Cadeirydd)

3. Cyfarfodydd

3.1 Yn ystod y cyfnod dan sylw cyfarfu'r Pwyllgor yn ffurfiol 17 gwaith. Cafodd pob cyfarfod ei gynnal yn gyhoeddus, ar wahân i'r cyfarfodydd hynny pan fu'r Pwyllgor yn trafod ei gasgliadau yng nghyswllt yr adolygiad o Wasanaethau Canser ar gyfer Pobl Cymru.

4. Cylch Gwaith a Chyfrifoldebau

4.1 Mae cylch gwaith y Pwyllgor yn seiliedig ar bortffolio'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, sy'n ymwneud â phob agwedd ar ofal iechyd; diogelwch bwyd; gwasanaethau cymdeithasol a gofal cymdeithasol. Mae'r portffolio ynghlwm yn Atodiad 1.

4.2 Mae cyfrifoldebau'r pwyllgorau pwnc wedi'u nodi mewn Rheolau Sefydlog ac maent ynghlwm yn Atodiad 2.

5. Amcanion

5.1 Eglurodd y Pwyllgor ei amcanion yn y Flaenraglen Waith Strategol ar gyfer y flwyddyn o fis Mai 2006 ymlaen. Yr amcanion oedd craffu ar bolisiau Llywodraeth Cynulliad Cymru a monitro'r ffordd y cânt eu gweithredu i ofalu bod pobl Cymru yn cael gwasanaethau i wella'u hiechyd ynghyd â gofal iechyd a gofal cymdeithasol pan fo'u hangen.

5.2 Wrth adolygu a datblygu polisi, cytunodd y Pwyllgor y byddai'n cyflwyno argymhellion a fyddai'n arwain at wasanaethau cost effeithiol o safon a fyddai'n cael eu rheoleiddio a'u harolygu'n rheolaidd.

6. Hynt y gwaith

6.1 Mae'r Pwyllgor wedi parhau i ganolbwyntio ar graffu ar ddeddfwriaeth ac adolygu a chraffu ar bolisïau a'r ffordd y cânt eu gweithredu. Y mae hefyd wedi derbyn adroddiadau gan y Gweinidog yn rheolaidd ynghylch y blaenoriaethau a nodwyd yn y Flaenraglen Waith Strategol.

7. Datblygu ac Adolygu Polisi (Rheol Sefydlog 9.7)

Yn dilyn proses ymgynghori ragarweiniol yn fuan yn 2006, cytunodd y Pwyllgor ar 5 Ebrill i gynnal adolygiad polisi o wasanaethau canser i bobl Cymru; dyma oedd y cylch gorchwyl:

- i. adolygu cydraddoldeb y ddarpariaeth a mynediad cyfartal i ystod lawn o wasanaethau canser o ansawdd uchel sy'n bodloni'r Safonau Canser Cenedlaethol;
- ii. nodi'r rhwystrau i wasanaeth da ac argymell mesurau i'w goresgyn;
- iii. cyflwyno adroddiad ar ddarganfyddiadau'r Pwyllgor i'r Cynulliad erbyn 2 Mawrth 2007.

Penododd y Pwyllgor grŵp cyfeirio arbenigol dan gadeiryddiaeth Dr Andrew Fowell, Ymgynghorydd MacMillan mewn Meddygaeth Liniarol yn Ymddiriedolaeth GIG Gogledd-orllewin Cymru, i roi cyngor ynghylch cymhlethdodau gwasanaethau canser. Roedd y grŵp yn cynnwys cynrychiolwyr o amrywiaeth eang o ddisgyblaethau a'r sector gwirfoddol. Cyfarfu bedair gwaith, gan gynnwys cyfarfod terfynol â'r Pwyllgor ar 13 Rhagfyr i gynghori'r Pwyllgor ynghylch y dystiolaeth a gasglodd yn ystod yr adolygiad.

Ar 25 Ebrill, cyhoeddodd y Pwyllgor lythyr ymgynghori'n gofyn am sylwadau ar nifer o faterion a ddaeth i'r amlwg yn ystod y broses ymgynghori ragarweiniol. Cafwyd tri deg saith o ymatebion.

Ym mis Gorffennaf, bu'r Cadeirydd, Rhodri Glyn Thomas AC, Jonathan Morgan AC a Jenny Randerson AC, yn ymweld â Chanolfan François Baclesse, canolfan ganser yn Caen, Normandi, yng nghwmni'r Athro'r Farwnes Finlay o Landaf, a oedd wedi hwyluso'r daith drwy ei chysylltiadau â'r Ganolfan, a Dr Fowell.

Ym mis Medi, trafododd y Pwyllgor yr holl dystiolaeth yr oedd wedi'i chasglu a phenderfynodd gyfyngu ei ffocws a chanolbwyntio ar y meysydd hynny nad oeddynt yn cael eu datblygu'n barod, ac y teimlwyd bod lle i ddylanwadu arnynt.

Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth lafar mewn cyfarfodydd rhwng mis Gorffennaf a mis Rhagfyr 2006.

Cyhoeddwyd adroddiad y Pwyllgor ar 5 Chwefror a bu'r Cyfarfod Llawn yn ei drafod ar 14 Mawrth.

Materion Eraill yn ymwneud â Datblygu ac Adolygu Polisi

Treuliodd y Pwyllgor gryn dipyn o amser yn adolygu gwasanaethau canser, ond ym mis Mai, trafododd y Pwyllgor hynt y gwaith o weithredu'r 'Agenda ar gyfer Newid' Coleg Brenhinol y Nyrsys.

Roedd Iechyd Meddwl yn parhau i fod yn un o flaenoriaethau'r Pwyllgor ac ym mis Mai, trafododd bapur gwyrdd yr Undeb Ewropeaidd ar Iechyd Meddwl. Ysgrifennodd y Cadeirydd at Gyfarwyddwr Cyffredinol Iechyd yn rhoi sylwadau'r Pwyllgor. Ym mis Mehefin, clywodd gan Hafal, a fu'n trafod y problemau sy'n wynebu dynion â phroblemau iechyd meddwl a'r gwaith y mae'r corff yn ei wneud i'w cynorthwyl.

8. Craffu ar Ddeddfwriaeth (Rheol Sefydlog 9.8 (i))

8.1 Cafodd y Pwyllgor restr o is-ddeddfwriaeth arfaethedig Llywodraeth y Cynulliad yn rheolaidd, a nododd yr Aelodau'r eitemau hynny y credent y dylai'r Pwyllgor graffu arnynt.

8.2 Craffodd y Pwyllgor ar 19 eitem o is-ddeddfwriaeth, yn unol â'r protocol y cytunwyd arno.

8.3 Cyfeiriodd Cyfarfod Llawn y Cynulliad ddau Fesur gan Senedd y DU at y Pwyllgor at ddibenion craffu:

- i. Y Mesur Comisiynydd Pobl Hŷn (Cymru);
- iii. Y Mesur Iechyd Meddwl;

8.4 Ystyriodd y Pwyllgor y Mesur Comisiynydd Pobl Hŷn ym mis Mai a chyflwynwyd yr adroddiad ar 23 Mehefin. Roedd y Pwyllgor wedi trafod y Mesur drafft y flwyddyn flaenorol.

8.5 Craffodd y Pwyllgor y Mesur Iechyd Meddwl ym mis Ionawr. Roedd rhai agweddau ar y Mesur yn peri pryder i'r Aelodau ac ysgrifennodd y Cadeirydd at y Gweinidog yn gofyn iddo geisio pwerau fframwaith i Gymru er mwyn sicrhau y byddai'r deddfwriaeth yn cyd-fynd â pholisi iechyd meddwl Cymru.

9. Monitro a Chraffu (Rheol Sefydlog 9.7 (ii) a (iii))

9.1 Mae'r Pwyllgor wedi parhau i ganolbwyntio ar fonitro perfformiad Llywodraeth y Cynulliad a'i hasiantaethau a'r tair Arolygiaeth. Bu adroddiad y Gweinidog yn gyfrwng i wneud hyn yn rheolaidd.

9.2 Yn dilyn pryderon ynghylch problemau'r Gwasanaeth Ambiwylans yng Nghymru, ar 28 Mehefin, argymhellodd y Pwyllgor gylich gorchwyl ar gyfer adolygu'r gwasanaeth ac argymhellodd y dylid estyn gwahoddiad i'r Archwilydd Cyffredinol i ymgymryd â'r gwaith. Ym mis Ionawr trafododd y Pwyllgor adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol a chynnig. Ar 14 Mawrth, trafododd ymateb Llywodraeth Cynulliad Cymru i'r adroddiad a'i chynigion.

10. Penodiadau (Rheol Sefydlog 9.8)

Ymgynghorwyd ag enwebeion y Pwyllgor, Rhodri Glyn Thomas AC a Karen Sinclair AC, ynglŷn â 46 o benodiadau cyhoeddus.

11. Y Gyllideb (Rheol Sefydlog 9.8)

11.1 Trafododd y Pwyllgor gyllideb arfaethedig Llywodraeth y Cynulliad ar gyfer 2007 -08 a rhoddodd sylwadau arni. Mae llythyr y Cadeirydd yn nodi'r blaenoriaethau a argymhellodd y Pwyllgor ynghlwm yn Atodiad 3. .

12. Materion Trawsbynciol

12.1 Ym mis Mehefin 2006, trafododd y pwyllgor adroddiad yr adolygiad ar ddiogelu plant sy'n agored i niwed ('Ein Cadw'n Ddiogel'), dan gadeiryddiaeth Gwenda Thomas AC. Ar 8 Mawrth, cyfarfu'r Pwyllgor ar y cyd â'r Pwyllgor Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau, y Pwyllgor Cyfiawnder Cymdeithasol ac Adfywio a'r Pwyllgor Cyfle Cyfartal i drafod adroddiad Comisiynydd Plant Cymru ar gyfer 2005-06.

13. Cynlluniau Statudol

13.1 Wrth ymgymryd â'i waith, mae'r Pwyllgor wedi rhoi sylw i gynlluniau statudol y Cynulliad Cenedlaethol o ran ei berthynas â'r awdurdodau lleol a'r sector gwirfoddol, a'r cynllun datblygu cynaliadwy. Rhoddodd sylw hefyd i ofynion y Ddeddf Cysylltiadau Hiliol a'r ddyletswydd sydd ar y Cynulliad yn ôl adran 120 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 i roi sylw i'r egwyddor o sicrhau cyfle cyfartal i bawb.

13.2 Ym mis Hydref, cyflwynodd y Comisiwn Hawliau Anabledd ei adroddiad am anghydraddoldebau iechyd ac ar 1 Mawrth, holwyd y Gweinidog ynghylch ymateb Llywodraeth y Cynulliad i'r adroddiad.

Rhodri Glyn Thomas AC
Cadeirydd

The Committee's Portfolio

In accordance with s57(4) of the Government of Wales Act 1998, the Committee's portfolio follows that of the Assembly Minister:

- All aspects of the National Health Service in Wales, including general practice and primary care, **other than** (i) oversight of the medical professions; (ii) policy on surrogacy, xenotransplantation, embryology and human genetics; and (iii) licensing of medicines. (These matters are not devolved to the National Assembly.)
- Charges for NHS services, including prescription, dental and ophthalmic and optical charges.
- The provision of services in Wales to the mentally ill.
- All aspects of public health in Wales, including food safety.
- The regulation of poisons.
- The activities of the Food Standards Agency in Wales.
- Genetically-modified food (**but not** the cultivation of genetically-modified crops - this is for the Minister for Environment, Planning and Countryside).
- Policy on care in the community.
- Policy on the provision of social services for children, including the regulation of playgroups, activity centres and childminding.
- Oversight of the social services activities of local authorities in Wales including the issuing of statutory guidance.
- Oversight of
 - the Care Council for Wales;
 - the Wales Centre for Health;
 - the Healthcare Inspectorate Wales;
 - the Care Standards Inspectorate for Wales.
- Regulation of private care and nursing homes in Wales.
- Inspection of, and reporting on, the provision of social services by local authorities in Wales (via the Social Services Inspectorate for Wales).
- Adoption and fostering services in Wales (**but not** adoption of children by UK residents abroad).
- Cross-cutting responsibility for health improvement, and older people and carers.

Duties of the Committee

The Health and Social Services Committee is one of seven subject committees. The responsibilities of the subject committees are set out in the National Assembly's Standing Orders :

"9.7. Each subject committee shall

- i. contribute to the development of the Assembly's policies within the fields for which the relevant Assembly Minister is accountable to the Assembly;
- ii. keep under review the expenditure and administration connected with their implementation; and
- iii. keep under review the discharge of public functions in those fields by public, voluntary and private bodies.

Each subject committee shall also, within the relevant fields,

- i. advise on proposed legislation affecting Wales, including performing its functions under SO22 (now SO24);
- ii. provide advice to the Assembly Cabinet on matters relating to allocation of the Assembly's budget in accordance with Standing Order 19 (now SO21);
- iii. perform its functions under Standing Order 21 (complaints) (now SO23);
- iv. perform any functions assigned to it under the Code of Practice on Public Appointments Procedure made by the Assembly under Standing Order 20 (now SO22); and
- v. consider matters referred to it by the Assembly within its fields."

Standing Order 9.9 requires the subject committee to maintain a rolling programme of work covering periods of at least 12 months.

**Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau
Cymdeithasol
Health and Social Services Committee**

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff CF99 1NA

Eich cyf / Your Ref
Ein cyf / Our Ref HSS(2)-10-06

Brian Gibbons AM
Minister for Health and Social
Services

6 July 2006

Dear Minister,

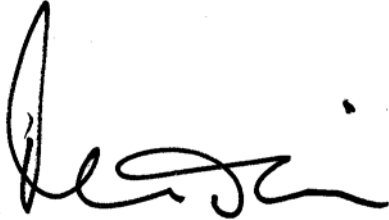
BUDGET PROPOSALS 2007-08

The Finance Minister has asked for the Committee's strategic priorities for next year's budget by 7 July. The Health and Social Services Committee considered your paper (HSS(2)-10-06(p4)) at our meeting on 15 June and identified the following priorities:

- mental health services, particularly child and adolescent services;
- the ambulance service;
- capital funding to reconfigure hospital services and develop community based services to implement *Designed for Life*;
- the drugs budget;
- implementation of the Townsend formula;
- the development of clinical networks; and
- implementation of the recommendations of the Committee's review of cancer services.

I look forward to seeing your detailed proposals in the autumn. I am copying this letter to Sue Essex and Members of the Committee.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Rhodri', written in a cursive style.

Rhodri Glyn Thomas AM
Chair